

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Historia do Español	Código	613G01025	
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Perez Pascual, Jose Ignacio	Correo electrónico	jose.ignacio.perez.pascual@udc.es	
Profesorado	Perez Pascual, Jose Ignacio	Correo electrónico	jose.ignacio.perez.pascual@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Descrición e estudo histórico da lingua española. Evolución interna e externa			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A18	Coñecer a historia e a cultura das comunidades hispanofalantes.
A19	Dominar a gramática da lingua española.
A20	Coñecer a situación sociolingüística da lingua española.
A21	Coñecer a variación lingüística da lingua española.
A22	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua española.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecer a formación e desenvolvemento da lingua española e dos seus diferentes períodos, con especial atención ás características principais de cada un deles	A3	B1	C1
	A5	B2	C3
	A9	B3	C6
	A11	B5	C7
	A15	B6	C8
	A18	B7	
	A19	B8	
	A20	B10	
	A21		
	A22		
	A23		

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A historia da lingua	1.1. Os estudos diacrónicos 1.2. Orixe, evolución e metodoloxía do historicismo lingüístico
2. O castelán lingua románica	2.1. Orixe históricas da lingua española 2.2. O castelán entre as linguas románicas 2.3. Aportacións léxicas ao castelán: substratos e superestratos
3. Períodos na historia da lingua española	3.1. O español medieval 3.2. O español clásico. Os Séculos de Ouro 3.3. O español moderno. Séculos XVIII y XIX 3.4. O español contemporáneo

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A3 A11 A18 A21 A22 B1 B3 B5 B7 C3 C6	0	15	15
Sesión maxistral	A3 A5 A11 A15 A18 A19 A20 A21 A22 A23 B1 B2 B3 B5 B6 B7 C1 C3	21	10	31
Eventos científicos e/ou divulgativos	A3 A11 A18 A21 A22 B3 B5 B7 C6 C7 C8	0	6	6
Traballos tutelados	A5 A9 A11 A15 A18 A22 B1 B3 B5 B6 B7 C1 C6	10	10	20
Portafolios do alumno	A5 A9 A11 A15 A21 A22 B1 B2 B6 B7 B8 B10 C1 C3 C6	0	15	15
Obradoiro	A11 A15 A18 A21 A22 B1 B7	20	10	30
Proba mixta	A3 A5 A9 A11 A15 A18 A21 A22 B5 B6 B7 C1 C6	3	27	30
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Lecturas	O alumno realizará, fora da aula, unha serie de lecturas de textos básicos que o profesor lle indicará.
Sesión maxistral	O profesor presentará os aspectos xerais do programa e desenvolverá aqueles apartados que considere de especial dificultade; impartiranse nas sesións xerais de carácter expositivo.
Eventos científicos e/ou divulgativos	O alumno asistirá a unha serie de sesións científicas que o profesor lle indicará.
Traballos tutelados	Traballo de tipo práctico.
Portafolios do alumno	O alumno entregará todas as actividades realizadas ao longo do curso, debidamente organizadas, e unha pequena reflexión sobre a utilidade que para el tiveron.
Obradoiro	En clase realizaranse diversas actividades, como comentarios de texto, relacionados con algún aspecto concreto do temario.
Proba mixta	Exame final de carácter teórico e práctico no que o alumno deberá demostrar os coñecementos e competencias adquiridas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Sesión maxistral Eventos científicos e/ou divulgativos Lecturas Proba mixta Obradoiro	A totalidade das actividades deseñadas son susceptibles de requirir atención personalizada por parte do profesor, especialmente naqueles apartados que deben realizarse fora da aula; con este fin, o alumno debe acudir ás sesións de tutoría no horario establecido.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A5 A9 A11 A15 A18 A22 B1 B3 B5 B6 B7 C1 C6	Realizarase un traballo práctico, sempre baixo a tutela do profesor.	35
Proba mixta	A3 A5 A9 A11 A15 A18 A21 A22 B5 B6 B7 C1 C6	Realizarase unha proba mixta de carácter teórico-práctico na que se avaliarán os coñecementos adquiridos e a súa capacidade para expoñelos.	50
Portafolios do alumno	A5 A9 A11 A15 A21 A22 B1 B2 B6 B7 B8 B10 C1 C3 C6	A final de curso o alumno entregará unha recopilación das actividades realizadas ao longo do curso, debidamente organizadas, e unha pequena reflexión sobre a utilidade que para el tiveron.	10
Obradoiro	A11 A15 A18 A21 A22 B1 B7	Tempo reservado especialmente á realización de prácticas de análise filolóxica e ao coñecemento de ferramentas útiles na nosa disciplina	5

Observacións avaliación

Os diversos traballos e actividades deben ofrecer un axeitado nivel de corrección lingüística, tanto no plano da ortografía como no da redacción (utilización dun rexistro formal, claridade expositiva, emprego correcto da puntuación...).

Calificaráse con "Non presentado" aos alumnos que non realicen a proba mixta.

Na proba mixta debe acadarse unha nota mínima de 4 para superar a materia.

Na convocatoria de xullo realizaráse unha proba mixta, que contará o 50%. O 50% restante recaerá no traballo tutelado, que será individual e nas actividades e participación nas aulas do alumnado.

Calquera falta de honradez académica (plaxio, é dicir, utilización de textos ou ideas doutros autores sin indicar a procedencia, copiar traballos, copiar nos exames, ou outras formas) se penalizará acordo con o indicado na normativa académica. Cumpre sinalar que a Xunta de Facultade aprobou o uso da aplicación "Turnitin" por parte do profesorado, ferramenta que permite detectar o plaxio. Pode reconocer traballos presentados nesta ou noutras universidades, así como porcións de textos procedentes doutros textos e sinalar a súa procedencia.

A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade. De ser o caso, deberán contactar cos servizos dispoñibles na UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/>); no seu defecto, coa Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoloxia@udc.gal).

Alumnos con dispensa académica de exención de asistencia

Estes alumnos avalíaranse mediante a proba mixta (50%) mais un traballo tutelado individual (50%), tanto na primeira oportunidade coma na segunda.

Fontes de información

Bibliografía básica	ARIZA, M., Manual de fonoloxía histórica del español, Madrid, Síntesis, 1989. CANO AGUILAR, R., coord., Historia de la Lengua Española, Barcelona, Ariel, 2004. FRADEJAS RUEDA, J. M., Fonología histórica del español, Madrid, Visor, 1997. LAPESA, R., Historia de la lengua española, Madrid, Gredos, 1998. LLOYD, P. M., Del latín al español, Madrid, Gredos, 1993. MENÉNDEZ PIDAL, R., Gramática histórica española, Madrid, Espasa-Calpe, 1941. MENÉNDEZ PIDAL, R., Historia de la lengua española, Madrid, Fundación Ramón Menéndez Pidal-Real Academia Española, 2005.
Bibliografía complementaria	- ARIZA, M. (1989). Manual de fonología histórica del español. Madrid: Síntesis - CANO AGUILAR, R., coord. (2004). Historia de la Lengua Española. Barcelona: Ariel - FRADEJAS RUEDA, J. M. (1997). Fonología histórica del español. Madrid: Visor - LAPESA, R. (1998). Historia de la lengua española. Madrid: Gredos - LLOYD, P. M (1993). Del latín al español. Madrid: Gredos - MENÉNDEZ PIDAL, R. (1941). Gramática histórica española. Madrid: Espasa-Calpe - MENÉNDEZ PIDAL, R. (2005). Historia de la lengua española. Madrid: Fundación Ramón Menéndez Pidal-Real Academia Española - PENNY, R. (1993). Gramática Histórica del español. Barcelona: Ariel

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua Española 1/613G01001

Lingua Española 2/613G01013

Fonética e Fonoloxía do Español/613G01020

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Cuestións de Historia da Lingua Española/613G01043

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías